

Bohoslužba 19.4.2020 nahraná na webu během epidemie koronaviru

píseň: Díky za Tvůj kříž

Pisatel epištoly Židům nám vzkazuje: Držme se neotřesitelné naděje, kterou vyznáváme, protože ten, kdo nám dal zaslíbení, je věrný.

A tak tě prosíme, náš drahý Pane, abys nám pomohl věřit. Jsme jen lidé, máme mnoho pochybností a nejistot. Svět kolem nás a často i naše vlastní mysl nás táhne pryč od Tebe. Prosíme, Duchu svatý, proved' nás všemi zápasy a pokušeními. Amen.

Čtení: Pokračujeme ve velikonočním biblickém čtení a dnes budeme mít oddíl z Janova evangelia: **Jan 20,19-31**

píseň: Radujte se bratři

kázání

Když se zase po roce zamýšlíme nad Tomášovým příběhem, tak si na začátek ujasníme jednu věc – žádný z Dvanáctky (momentálně jenom Jedenáctky) se nemohl chlubit, že by byl ten “blahoslavený, který neviděl a uvěřil”. Ani jeden. Ostatně, ani Marie Magdalena, ani kdovíkolik dalších učedníků. Nemáme samozřejmě všechny zmapované, ale Pán Ježíš se po svém vzkříšení ukázal mnohokrát, víckrát, než máme podrobně vypsáno v evangeliích, a nejenom Jedenáctce. Ti všichni učedníci měli tu výsadu, že doopravdy vzkříšeného Pána uviděli, takže se nemohli nad Tomáše moc vyvyšovat.

Určitý bonus má ten z Dvanáctky, kterému Janovo evangelium krypticky říká “učedník, kterého měl Ježíš rád”. Dnes bychom řekli “nejlepší kamarád”. Podle tradice to byl Jan Zebedeovec. Tak ten má bonus – tomu stačilo, že vešel do prázdného hrobu a prohlédl si prázdný rubáš, a uvěřil. Tuhle příhodu máme zapsanou v Janově evangeliu kousek před naším dnešním oddílem – minulou neděli jsme to nečetli, měli jsme Matoušovo evangelium, tak těch pár veršů připomenou: *“Petr a ten druhý učedník vstali a šli k hrobu. Oba dva běželi, ale ten druhý učedník předběhl Petra a byl u hrobu první. Sehnul se a viděl tam ležet lněná plátna, ale dovnitř nevešel. Po něm přišel Šimon Petr a vešel do hrobu. Uviděl tam ležet lněná plátna, ale šátek, jímž ovázali Ježíšovu hlavu, neležel mezi plátny, nýbrž byl svinut na jiném místě. Potom vešel dovnitř i ten druhý učedník, který přišel k hrobu dřív; spatřil vše a uvěřil”* V Janově evangeliu v tom vyprávění o velikonočním ránu používá evangelista tři různá slovesa s významem “vidět, spatřit apod”. A pravděpodobně je používá ne jen tak, aby se blýskl, jak je dobrý spisovatel. Rozlišuje, když někdo něco prostě zahlédne; jinak zase vyjadřuje, když se lidé dívají, ale nějak to nevede ke kýženému výsledku – takhle se Petr dívá na plátna (a nic to s ním neudělá), takhle se Marie ohlédne a vidí Ježíše, a myslí si, že je to zahradník. Něco viděli, ale to ještě neznamená, že jim to došlo, že rozpoznali, na co se to dívají. Jaksi oči vidí, mysl to nebere. Petr a Marie potřebovali něco víc. A apoštol Jan má bonus proto, že jeho dívání k něčemu vedlo – konkrétně, vedlo k uvěření. Třetí sloveso. Byl asi vnímavější a připravenější. Ale i on potřeboval něco uvidět a Bůh mu to poskytl. Evangelista ve své knize šikovně spisovatelsky zdůraznil, že Jan se alespoň správně díval.

Takže Tomáš se vlastně dožaduje výhody, kterou už ostatní učedníci dostali. A v tom dnešním oddílu, když už se píše o vidění, tak jenom třetím slovesem. Už je na pořadu dne vidění vedoucí k víře. Evangelista si hraje se slovy, aby upozornil na něco důležitého. Tady už nejde o nechápavé, povrchní nebo záměrně nezávazné podívání. Apoštolové říkají: “Viděli jsme Pána...” ale nepokračují “...ale, nó, mohl to být duch nebo halucinace, ještě to musíme zkoumat, však vlastním očím nejde moc věřit...” Ne. Apoštolové vlastně jako by říkali: “Viděli jsme Pána a je to pravda, žije!” A Tomáš jako by ve své odpovědi říkal: “Já ho chci taky tak uvidět. A když se to stane, je to pro mě hotovka, uvěřím.”

Všichni tihle byli do velké míry ochotní nechat se od Boha přesvědčit. Protože už s Ježíšem zažili lecjaké zážitky a úžasné věci. Protože ho vyznali jako Mesiáše a nositele Boží moci. Zkrátka, byli

už načatí. Na rozdíl od jiných. Vezměte si třeba takové velekněze. Přiběhli k nim vojáci zelení strachy, že viděli anděla – a oni jim jenom dali prachy, ať o tom žalžou. No řekněte, co má Bůh dělat s takovými Annáši a Kaifáši? Kdyby se u nich stávil Ježíš osobně, tak by si snad mysleli, že je to převlečený Petr, nebo co.

Ale zpátky k Tomášovi – chudák se stal příslovečným pochybovačem prostě proto, že se tak silácky a okázale vyjádřil. Takže to muselo ostatním učedníkům připadat srandovně, že ho Ježíš vzal za slovo a právě tak okázale se mu přišel ukázat. Myslím, že si Pán Ježíš dělal z Tomáše trochu legraci. Ale – zároveň poslal strašně důležité poselství dalším generacím křesťanů. To “Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili” nebylo ani tak určeno Tomášovi, jako nám. Jako všem těm milionům křesťanů, kteří neměli možnost vidět Ježíše na vlastní oči. Tomáš, Petr, Jan, Marie a spol, ti první učedníci, byli určeni a vybráni k tomu, aby viděli, aby zažili a podali o tom svědectví. A to jejich svědectví má fungovat jako prostředek přesvědčování od té doby dál.

Není to vlastně nic nového. Boží lid Izrael tak fungoval celá staletí. Učedníci sami vyrostli na svědectvích o Abrahamovi, Mojžíšovi, Davidovi, prorocích a tak dále. Oni sami nepřešli Rákosové moře – a přece to byla součást jejich života a jejich víry. Celá Bible je tady k tomu účelu. Starý zákon to začal a Nový pokračuje. Nevím, jestli jsi pamatujete konec našeho dnešního oddílu – evangelista píše: “Ještě mnoho jiných znamení učinil Ježíš před očima učedníků, a ta nejsou zapsána v této knize. Tato však zapsána jsou, abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřící měli život v jeho jménu.”

Janovo evangelium, jako ostatně všechna evangelia, bylo napsáno pro lidi, kteří už osobně Ježíše nezažili. A přece se k němu přihlásili, dali mu svůj život a svou důvěru, uvěřili v něho. Ale často to asi nebylo lehké zůstat v té víře. Doba nebyla nic moc, křesťané zažívali i pronásledování. A kromě toho i všechny ostatní trable všedního dne. Určitě se někdy dostavily pochybnosti, jestli vsadili na tu správnou kartu, jestli ten Ježíš má moc splnit všechno, co slíbil. Jestli náhodou nemají pravdu všichni ti, kdo říkají: “Kde je ten tvůj Bůh?” a “Proč se na to nevykašleš?” A naše moderní doba je ještě horší. Víc než která jiná člověka bombarduje zpochybňováním – vlastně všeho. Nic není jisté, svědectví a historie se smetává se stolu a je větší móda odhalovat, co nebylo, než to, co bylo. Každý má svou v uvozovkách “pravdu”, ale žádná pravda to nakonec není. Snad jediné, co má v očích lidí váhu, je to, čemu dají punc přírodovědci v experimentální laboratoři. Ale ouha, vzkříšený Ježíš prostě nemá zájem nechat se zkoumat v laboratoři. Stejně by alespoň jeden profesor došel k názoru, že vlastně neexistuje, že je to chyba přístrojů...

Pán Ježíš, vzkříšený a vítězný, stále znovu přichází a ujišťuje o své existenci – lidi jako Petr a Jan a Marie a - Tomáš. Lidi, kteří ho chtějí - kteří třeba mají pochybnosti nebo drze žádají důkaz, ale v hloubi duše jsou ochotní se nechat oslovit. Nepřichází fyzicky, ale ve své moci a lásce a Duchu svatém a doteku na duši. Osobní zkušenost s ním a svědectví jiných lidí o osobní zkušenosti s ním, to je to, co nám Ježíš dává, dnes stejně jako tehdy. Někdy se to zdá jako nic moc, ale – připomíná mi to scénu z knížky “Stříbrná židle”, jednoho z dílů Letopisů Narnie od C.S. Lewise. Hrdinové se tam v podzemí setkají se zlou čarodějnici, která se je pomocí kouzel a drogy a výmluvnosti snaží přesvědčit, že nic jiného než tohle tmavé ponuré podzemí neexistuje. A v té chvíli působí docela přesvědčivě. V té chvíli je to zatracitelně těžká práce té skepsi odolat. Ale to vůbec neznamená, že má čarodějnice pravdu. Někdy prostě přichází chvíle, kdy musíme s pochybností bojovat. Ale Bůh přece ví, jak na tom jsme!

Všimněte si, že Boží Syn se na Tomáše nezlobí za to, že se dožaduje jeho osobní přítomnosti. Komentuje to malinko ironicky, ale celkem to bere mnohem velkoryseji než spousta lidí, kteří uraženě vybuchnou, jakmile jen trochu naznačíme, že by měli svá tvrzení víc dokázat. Takže – když začne hlodat pochybnost, to nejlepší je asi říci na rovinu: “Prosím, Pane Ježíši, ukaž se mi nějak.”. A On stále znovu přichází, tam, kde ví, že bude vítaný. K těm, kteří jsou ochotní vyznat: “Můj Pán a můj Bůh!” spolu s Tomášem, když se Král celého světa vypraví, aby je osobně navštívil. Amen.

píseň: Stál jsem v tu dobu

modlitba: Pane, děkujeme Ti za všechnu trpělivost, kterou s námi máš, za přízeň a záchranu, za přijetí do Tvého lidu. Vkládáme Ti do rukou všechny smutky našeho světa. Dnes především všechny, které nejvíce zasáhla epidemie – nemocné, umírající a jejich blízké; lékaře a sestřičky; ty, kteří musí rozhodovat o celých národech; podnikatele, kteří se bojí o firmu a lidi bez práce; bezdomovce. Prosíme Tě za nás všechny – ať si z toho vezmeme to dobré poučení a přivineme se k Tobě. Amen.

A tak, moji milovaní bratři, buďte pevní, nedejte se zviklat, buďte stále horlivější v díle Páně; vždyť víte, že vaše práce není v Pánu marná. (1.K 15,58) A láska Boha Otce, milost Pána Ježíše a přítomnost Ducha svatého ať je s vámi nyní i navěky. Amen.